

Хампатаабы “Кэскил” оскуолаба кириэн иннинээби саастаах оҕо уьуйаанын тэрилтэтэ		Муниципальное бюджетное дошкольное образовательное учреждение Детский сад “Кэскил” с. Хампа
678225 Хампа сэл. Арыылаах ул. 10 Тел. 8(41132)24269 Эл.почта douhampa@mail.ru Саайт: dou-keskil.ru		678225 с. Хампа ул. Арыылаах , 10 Тел. 8(41132)24269 Эл.почта douhampa@mail.ru Сайт: dou-keskil.ru

Билии-көрүү дьобурун сайыннары орто саастах детсад оболоругар аналлаах дьарык технологической картата.

Орто бөлөх оболоругар (4-5 саастаахтар)

Тиэмэтэ: «Николай Гаврилович Золотарев – Николай Якутскай «Дьукаахтыылар» (остуоруйа)

Сыала: Саха норуодунай суруйааччытын Н. Якутскай остуоруйатын кытта билиһиннэри.

Садаачалара:

1. Остуоруйаны болбойон истэр, аабы ис хоһоонун өйдүүр.
2. Оҕо толкуйдуур дьобурун сайыннары.
3. Үчүгэй уонна куһаҕан быһыы диэни өйдөтүү
4. Оҕо бэйэ бэйэни сыаналыырга уөрэтии

Ииттээчи: орто бөлөх ииттээчитэ Катанова Валентина Николаевна

Хампа сэл. 2018 с.

Түһүмэх аата, бириэмэтэ	Түһүмэх ситиһиллиэхтээх сыала	Иитээчи	Оҕолор	Туттуллар ньымалар, үлэ тэрээһинин быһыыта	Туттуллар тэриллэр, тыллар	Түһүмэх ситиһиитэ
Сыһыан. Өйү-санааны сана билиини ыларга бэлэмнээһин. 1 мүнүүтэ	Оҕону кытта сылаас сыһыаны олохтоохун	Үтүө күнүнэн оҕолор. Бүгүн биһиги Николай Гаврилович Золотарев – Николай Якутскай суруйбут остуоруйатын кытта билсиэхпит.	Оҕолор иитээччини кытта дорооболоһоллор. Иитээчи бопуруостарыгар эппиэттииллэр.	Оҕолору кытта сибээһи олохтоохун (утары көрсүү, кыратык төбөлөрүтгэн имэрийэн ылыы)	Дорообо, үтүө күнүнэн.	Оҕолор болҕойон истэллэр, дыарыкка бэлэм буолаллар.
Тэрээһин. Билиини сайыннарыы. 3 мүнүүтэ	Оҕо болҕомтотун тардыы	Төгүрүччү олорон кыратык сэхэргэһэ түһүөххэ. Николай Якутскай туһунан кыратык билсиэххэ. Кини Үөһээ Бүлүү улуунун Харбалаах нэһилиэгэр 1908 сыллаахха сэтинньи 22 күнүгэр төөөбүт. Н. Якутскай оҕолорго аналлаах элбэх айымньылаах Куобахтааҕар куттас, Куобах кутуруга суох буолуута, Кэбэ ороспуой Эһэлээх бөрө иирсээннэрэ. Ойуур оскуолата уо д.а.	Оҕолор миэстэлэрин булан олороллор. Ииттэчи бопуруостарыгар эппиэттииллэр.	Бопуруос, бэсиэдэ.	Н. Якутскай портрета көстөр.	Оҕолор сана билиини ыларга бэлэмнэр, болҕомтолоохтор.
Толкуйдуур дьобурун сайыннарыы 2 мүнүүтэ	Оҕо болҕомтотун тардыы. Оҕо толкуйдуур дьобурун сайыннарыы	Остуоруйа кэпсиэм иннинэ оҕолорбуттан ыйытыам. 1. Эниги доҕордооххут дуо? 2. Ким элбэх доҕордообуй? 3. Хайдах сыһыаннааххытый?	Оҕолор болҕойон истэллэр. Бопуруоска эппиэттииллэр	Бопуруостар-эппиэттэр	Доҕор туһунан ырыа	Оҕолор сана билиини ыларга бэлэмнэр, болҕомтолоохтор
Билиини	Дыарыкка	-Оҕолоор бүгүн биһиэхэ	Оҕолор болҕойон	Бэсиэдэ	Куукула	Хомойбут,

<p>сайыннарыы, тылы сайыннарыы.</p> <p>Интириэни тардыы мүнүүтэ</p> <p>2</p>	<p>киирии.</p>	<p>ким кэлбитий? Оҕолоор биһиги Куукула Туйаарабыт хомойбут. Тоҕо хомойбута буолуой? Кини доҕор кыһын кытта мөккүспүт. Чооруос чыычаах араҕас баттахтаах диир, онтон кутуйах уьун, кутуруктаах диир. Эһиги ол кырдык ду сымыйа дуу билиэххитин баҕарабыт дуо?</p>	<p>истэллэр, куукула Туйаара хомойбутун көрөллөр. Сэһэргэһиигэ кыттыы, бэйэ санаатын этинии</p>	<p>боппуруостар- эппиэттэр.</p>	<p>Туйаара</p>	<p>мөккүспүт туһунан билиилэрин чуолкайдааһын. Доҕор суолтатын чингэтии. Болҕомтолоохтор</p>
<p>Саҥа билиини ылыныы 5 мүнүүтэ</p>	<p>Остуоруйаны кытта билсигии, остуоруйаны доргуччу ааҕыы. Остуоруйаны болҕойон олорон истэр, ааҕыы ис хоһоонун өйдүүр.</p> <p>Үчүгэй уонна</p>	<p>Бүгүн биһиги Дьукаахтылар диэн остуоруйаны истиэхпит. Тоҕо Чооруос чыычаах кыһыл баттахтаабын, онтон хонуу кутуйаҕа тоҕо кылгас кутуруктаабын билиэхпит.</p> <p>-Оҕолоор наһаа үчүгэй остуоруйа дии. Туох туһунан эбитий? Остуоруйа сүрүн геройдара кимнээбий? Остуоруйа хайа геройун сөбүлээтигит? Чооруос чыычаах баттаҕа хайдах өгнөөх буолбутуй? Онтон кутуйах кутуруга? Оҕолор хайдах быһыы</p>	<p>Болҕойон истии, иитээччи бопуруостарыгар эппиэттэһин</p>	<p>Кэпсээһин, бэсиздэ, бопуруостар- эппиэттэр.</p>	<p>Остуоруйа сүрүн геройдарын хартыналар ара, кинигэ Н. Якутскай остуоруйал ар</p>	<p>Дьарыкка бэлэм буолуулар. Интириэни үөскэтии, остуоруйаны болҕойон олорон истэллэр.</p>

	куһаҕан быһыы көстүүтүн өйдүтүү	манна көһүннэ Чооруостаах кутуйах туох быһыыттан эйэлээх доҕордоһууларын сутэрдилэр?				
Хамсаныылаах сынньалан. Эти-хааны эрчийии. 2 мүнүүтэ	Дьарык көрүнүн уларытыы, эти-хааны сынньатыы	Оболоор билигин сынньана таарыйа Чыычаахтар уонна кутуйах оонньууну оонньоохха. Чыычаах санатын иһиттэхпитинэ илиибитинэнэ далбаатанан сүүрэбит, онтон кутуйах санатын иһиттэхпитинэ тобукпутунан хаамабыт.	Хаамаллар, сүүрэллэр, хамсаналлар.	Оҕолор ииттээччини үтүктэллэр.	Чыычаах сангата уонна кутуйах сангата музыка холбоһор.	Өй уонна эт-хаан күүрүүтүн намтатыы, хамсаныытын дуоһуйууну ылыы.
Билиини сайыннарыы, кэрэни өйдүүр дьобурун сайыннарыы. 3 мүнүүтэ	Оҕо болҕомтотун тардыы	Бу остуоруйа сүрүн геройдарын бу бэлэм омоонун кырааскалыахпыт уонна Куукула Туйаарабытыгар бэлэх уунуохпут. Кини доҕор кыһыгар бэлэх уунан остуоруйа туһунан кэпсиэ.	Бэлэм омоону кырааскалыллар.	Ойуулуур дьүһүннүүр сатабыллара	Кутуйах уонна Чооруос чыычаах бэлэм омоонноро кумааҕы лиискэ, восковой миэллэр	Ойуулуур дьүһүннүүр сатабылларын чингэтии, бэлэм үлэни көрөн астыны.
Түмүктүүр түһүмэх. Рефлексия мүнүүтэ 2	Дьарык түмүгүн таһаары. Ылбыт билиини чингэтии. Оҕолор бэйэлэрин сыаналанар сатабылларын чингэтии	Оҕолор биһиги бүгүн туох туһунан кэпсэттибит? Маладьыастар! Остуоруйаны ким суруйбутуй? Бу остуоруйабыт сүрүн геройдара тоҕо кыс хаар ортото араһсан хааллылар? Онтон биһиги Куукула Туйаарабыт дьүөгэтин кытта араһсаллар дуо? Суох. Биһиги кинилэргэ	Бэйэ сыһыаны сыаналааһын. Тугу билбиттэрин кэпсэтээһин.	Оҕолору барыларны хабаан түмүктүүр бэсиэдэ.		Дьарыктан сананы билэллэр. Дуоһуйууну ылаллра.

		көмөлөстүбүт бу уруһуйдарбытын көрөн дьүөгэтэ үөрүө, астыныа. Онтон биһиги эмиэ үөрэбит.				
Дьарык барыыта 20 мүнүүтэ						